

مراغالی دخیل، اهل بیته اولان اؤز عشقینی شعر قالیبینه بیان ائدن شاعیر

مرحوم مراغالی ماللا حسین دخیل، اون اوچونجو قرنده استعداد، ایبتیکار و پیغمبرین (ص) اهل بیتینه اولان عشق و علاقه سینی شعر قالیبینه بیان ائدن شاعیر.

بو شاعیر بوتون استعداد و ایبتیکارلارینی عاشیقانه صورته اهل بیت عصمت و طهارت (ع) خاندانینه تقدیم ائله دی و اونون دؤورانیندان نجه یوز ایل کنجسه ده هله تانیمامیش قالیب و ادبی تاریخی کیتابلاردا اوندان بیر آد چکلمیر. مراغالی دخیلین یاشاییشینی و احوالی ایهام پرده سینده قالیب و بو امر اونون بوتون مساله لرینه تاثیر قویور. بیر حالدا کی اونون زولال شعری زمان چاییندا آخیردی و سؤزلری حضرت ابا عبدالله الحسین (ع) مجلسلری و عزالارین بزرگی ایدی. مراغالی ماللا حسین دخیل آذربایجانین مرثیه و اهل بیت (ع) مداحلیق شاعیری کی تاثیر آذربایجانین رثایی شعرینده اونودلامازدیر و اونون اوسلوبی آریلاریندان چوخ فرقلی اولوب و بو اوسلوبون تکمیل لشمه سینده موهوم آدیم ساییلیر. دخیلین شعرلری رثایی شعر قالیبیندا، عاطیفی و مذهبی احساسلارینان دولو و ایفراط و تفریطدن اوزاق منطیقلی بیر تعادولاین، گۆزل و ثابت شعرلردیر کی مربوط اولان ریوایتلری بیان ائله ییب. او اؤز شعرلرینده حماسه مرزلرینه یاخینلاشیب کربلا قهرمانلاری و حادثه لرین توصیف ائنده ده تعادولی ساخلیر. مراغالی دخیلین تانیمامیش قالماسینین سببی شاید تاي-توشلارینین ایچینده اونون دوشونجه و افکارینین محجور قالماسیدیر کی اونون ویلادت، وفات و حتی دفن یتیرن تانیمامیش ساخلاییب. او اؤز شعرلرینده حماسه مرزلرینه یاخینلاشیب کربلا قهرمانلاری و حادثه لرین توصیف ائنده ده تعادولی ساخلیر. بو شاعیرین بوتون شعرلرینده مذهبی احساسلار، عاطیفی فضا و عاشورایی هیجانلار ایفراط و تفریطدن اوزاق ساخلاییب. بو شاعیرین بیانیندا جنگ میدانلاریندا قهرمانلار طرفیندن اوخونان رجزلرده ده بو تعادول حیفظ اولوب. بو شاعیرین دیوانی آیه لر و معصوملاردان (ع) اولان ریوایتلرله دولودور کی بو شاعیرین قورآن علملرینه واقیف اولماسیندان خبر وئریر. او اؤز تحصیلاتی روحانیت لیباسیندا و قدیم مکتبلرده کنجیردیب و او زمانین عادتلری اینن علم اؤرگه شیب. اونون شعرلرینده ایهام، تشبیه، ایستعاره و مجاز کیمی ایستیفاده اولان لفظی صنعتلر و معنوی بزرکلر نه اینکی چتینلیق یاراتمیر بلکه اونون سوزونون فصاحت و بلاغتینه آرتیریر. دخیل شعرینین بیر ایری خصوصیتی بو ایدی کی او بیر جور مثنوی غزلدن ایستیفاده ائدیردی کی آریندان او زماناچن آذربایجانین رثایی شعرینده رایج دئییلدی. دخیل رثایی شعرینین قوللرینده اوتوران شاعیرلردن دیر اما اونون یاشاییشی موریدینده الده مکتوب اثر یوخدور. دخیل هیجری قمری اون اوچونجو قرنن یوخاری شاعیرلریندن کی «کلیم کاشانی» و «عمان سامانی» کیمی شاعیرلرین بیر مرتبه ده ساییلیر. بو شاعیرین تانیمامیش قالماسینین اصلی عامیلی کنجیمیش طاغوتلارین دؤورونده تورکی دیلین قاداغان اولماسیدی. مراغانین ادبی موحیطی قدیمدن اوحدی، سهند، آیت الله میرحبیب حائری، مرحوم دخیل، اشراق، اشرف و عبدالقادر کیمی اهل بیت (ع) شاعیرلر منشای اولوب. بو شاعیرین دیوانینین بیرینچی و ایکینچی جیلدی داش چاپینان یاییلیب. موختلیف ریوایتلرله گۆره مراغالی آخوند ماللا حسین بو شهرستانین تابعی اولان ساری خورما کندیندن اولوب. مراغانین 250 مین نفر جمعیتی وار و تبریزین 147 کیلومترلیگینده یئله شیب.